

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Viite: LVM/1518/03/2014

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA VAHVASTA SÄHKÖISESTÄ TUNNISTAMISESTA JA SÄHKÖISISTÄ ALLEKIRJOITUKSISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA VALTIONEUVOSTON ASETUKSESTA

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoasiassa.

Danske Bank on seurannut kansallisen sähköisen tunnistamisratkaisun valmistelun nykyvaiheita sekä sen edeltäviä vaiheita aktiivisesti. Liikenne- ja viestintäministeriö sekä sähköisen tunnistamisen työryhmä on useassa eri tilanteessa korostanut valmistelun avoimuutta ja vaikutusmahdollisuuksia itse valmisteluprosessin aikana. Toteamme, että valmistelutyön eteneminen on ollut katkonaista eikä sidosryhmien palautteita ole otettu työ kuluessa riittävästi huomioon, joka näkyy nykyisestä luonnoksesta.

Nykytilanne

Esitysluonnoksessa saatetekstissä todetaan, että esityksen lähtökohtana on varmistaa jokaiselle kansalaiselle mahdollisuus sähköisesti todennettuun henkilöllisyyteen ja sen käyttöön, vahvaan sähköiseen tunnistamiseen perustuvan palvelutuotannon kehittyminen ja sähköiseen tunnistamisen markkinaehtoinen kehittyminen. Mielestämme nämä kriteerit täyttyvät jo tällä hetkellä käytössä olevan tunnistusinfrastruktuurin puitteissa. Kansalaisilla, palveluntarjoajilla sekä hallinnolla on käytössään ja hyödynnettävissä helppokäyttöinen, kustannuksiltaan erittäin edullinen, luotettava, tunnettu, laajalle levinnyt sekä luotettavan tahon liikkeelle laskema pankkitunniste sekä Tupas-tunnistuspalvelu. Palvelua on kehitetty asiakkaiden tarpeiden mukaisesti ja siitä on muodostunut kansallinen de-facto standardi palvelun kansallisen tietoyhteiskunnan nykyisiä ja tulevia tarpeita. Pankit tai pankkien Tupas-tunnistuspalvelu ei ole rajoittanut uusien tunnistuspalveluiden tai toimijoiden markkinoille tuloa.

Tunnistautuminen pankin omaan palveluun

Pankkitunnisteet ovat tärkeä elementti tunnistauduttaessa pankin omiin verkkopankkipalveluihin. Mikäli pankki joutuisi hyväksymään toisen osapuolen tunnisteet kirjaututtaessa esim. verkkopankkiin joutuisimme verifioimaan mahdollisen toisen osapuolen tekemän ensitunnistamisen varmistaaksemme,

että se on tehty pankin vaatimusten mukaisesti. Vahingonkorvausketjussa vastuu on sillä joka luottaa toisen tekemään ensitunnistukseen, ja pankkitoiminnassa tunnistustapahtuma liittyy usein rahaan tavalla tai toisella, jolloin korvausveloitteet voivat olla merkittäviä väärinkäytösten sattuessa. Pankeilla on vahva oma intressi kehittää tunnistamista edelleen paremmaksi ja varmemmaksi ennalta ehkäistääkseen mm. maksuvälineriikosten syntymistä. Pankin tulee kaikissa olosuhteissa itse päättää siitä, millaisilla ja kenen liikkeelle laskemilla tunnisteilla pankin verkkopalveluihin kirjaudutaan.

Ensitunnistus

Pankki on ensitunnistanut kaikki asiakkaansa kasvokkain luovuttaessa heille pankkitunnukset, joita voidaan käyttää Tupas-tunnistuspalvelussa. Pankkien toiminnan ansiosta Suomessa on miljoonia tunnistettuja henkilöitä, joilla on vahva sähköinen tunnistusväline hallussaan. Emme hyväksy sitä, että pankin ensitunnistus veloitetaan luovuttamaan markkinoiden käyttöön esityksessä mainitulla korvauksella. Esityksessä on myös asetettu hinta palveluntarjoajien väliseksi tapahtumamaksuksi. On oletettavaa, että myös markkinahinta tunnistuspalveluntarjoajan ja sähköisen palvelun tarjoajan välisessä relaatiossa lähestyy em. tapahtumamaksua. Tämä saattaa johtaa siihen, että tunnistuspalvelun tarjoajan kyky ja halu tuottaa ja kehittää laadukasta palvelua vähenee. On syytä kysyä, mikä on se insentiivi, joka kannustaa pankkia kehittämään palveluita edelleen, jos tuotot eivät vastaa kuluja.

Hallintomalli

Esityksessä ei juurikaan ole kuvattu itse luottamusverkoston hallintomallia. Tämä on kuitenkin hyvin oleellinen asia, päätettäessä siitä, liittyykö toimija osaksi luottamusverkostoa vai ei. Mikäli esimerkiksi tunnistustapahtumia ketjutetaan saattavat todelliset vastuu- ja velvollisuuskysymykset hämärtyä. Kaavailtuun luottamusverkostoon voisivat käsityksemme mukaan liittyä hyvinkin erilaiset toimijat, joiden toimintaa ohjaa erilaiset veloitteet ja säädökset. Osapuolten välisen toiminnan yhteismitallistaminen ja normittaminen vastuineen ja velvoitteineen saattaa käytännössä olla jopa mahdotonta.

Vahva sähköinen tunnistaminen

Esityksessä on mainittu, että ainoastaan luottamusverkostoon liittyvät toimijat voisivat käyttää palvelunsa yhteydessä mainintaa vahva sähköinen tunnistaminen. Suomessa nykyisin toimivat Viestintävirastoon rekisteröityneet vahvan sähköisen tunnistamisen osapuolet ovat edustettuna myös muilla markkinoilla kuin pelkästään Suomessa. Tällaisen rajoitteen asettaminen saattaa aiheuttaa ristiriitaa kansallisen ja kansainvälisen toiminnan välillä, joten esityksessä mainittua rajoitetta ei ole syytä kirjata lopulliseen esitykseen tässä muodossa.

Voimaantulo

Esityksessä mainitaan, että luottamusverkoston jäsenillä on lain voimaantulon jälkeen yhden vuoden siirtymäaika teknisten ja hallinnollisten valmiuksien kehittämiseksi. Yleisesti voidaan todeta, että siirtymäaika on riittämätön.

Danske Bank Oyj

Arto Mattila

Johtaja